

ԽԱԼՈՏԵ ԶԱԼԻԼ, ԱԼԻՒԱՆԵ ՄԱՍԵ
XALITÉ CELİL, ELİXANÉ MEMÉ

ՔՐԴԵՐԵՆ ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ
ELÎFBAYA KURDÎ

Երևան
«Սպիկա» հրատարակչություն
Yêrêvan
Weşanxana «Spîka»

Aa agir Gg ga

Bb beq Hh hesp

Cc cînar li bizin

Çç çêlek Î î dîk

Dd dar Jj jijû

Ee ezman Kk kurm

Ê ê rê Ll lepik

Ff fîl Mm meymûn

ՀՏԴ 373.167.1 : 809.157 (075)
ԳՄԴ 81.2 Քրդ g 72
Խ 178

Խ 178 Խալիթե Ջալիլ, Ալիխանե Մամե
Այրբենարան. -
Եր.: «Սպիկա» 2020
Վերահրատարակում
XALITÊ CELÎL, ELÎXANÊ MEMÊ
ELÎFBAYA KURDÎ
Yêrevan, «Spîka», 2020

ՀՏԴ 373.167.1 : 809.157 (075)
ԳՄԴ 81.2 Քրդ g 72

© «Սպիկա» հրատարակչություն, 2018 թ.

ISBN 978-99941-898-1-6

A a

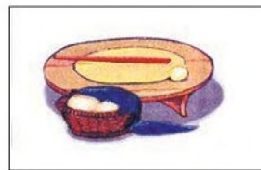
A . . .

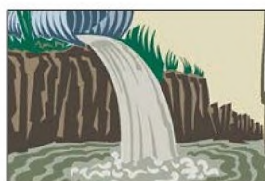
. a . a .

. . a

. a .

a .

a .

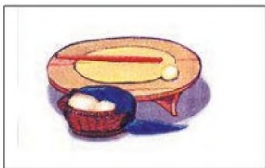

A . a . a .

A *A* _____
a *a* _____

N n

nan
an
a
na

a
an

nan
Anna
an

Anan
nan

N N _____

n n _____

an na nan _____

Ev nan e.

B b

b
ban
banan

ba-nan
banan

nan
an
a
na

b	a
---	---

B *B* _____

b *b* _____

ba, ban, banan _____

Ev ba ye.

R r

b a r a n

baran
bar
ar

ba
bar
baran

a	ba	bar
ba	bar	baran

ba-ran
baran

berbaran

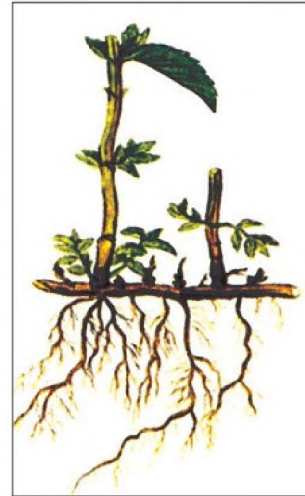
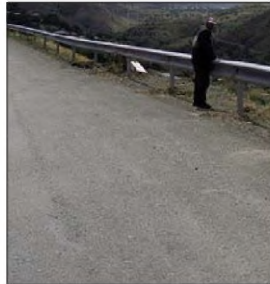
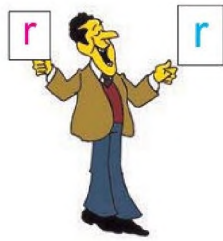

R *R* _____

r *r* _____

ar bar baran _____

R r

r .

ra

b r . .

nar	nan
a	na
na	nan

ra
bar
nar

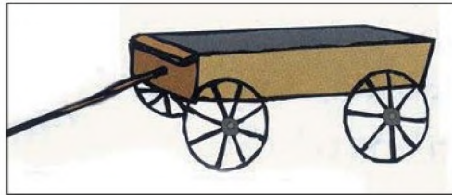

R *R* _____

r *r* _____

ra, ran _____

E e

e r e b e

e	er	ber
reb	ber	der

ber	ner
bar	nar

ber	beran
-----	-------

reben	ber
ber	bere

reben
ber

Nener e

ber e

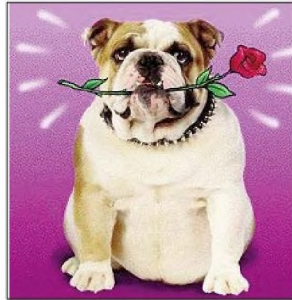

E ♂ _____

e ♀ _____

ber, beran _____

S s

s
se
sebr
sera
sena

nas
bes
sar

s e

s . s . .

s a b . n

S S _____

s s _____

sa, se, sebr _____

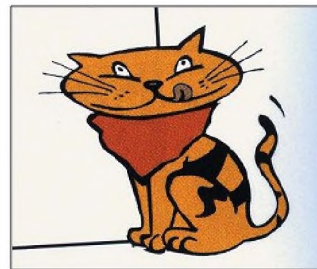
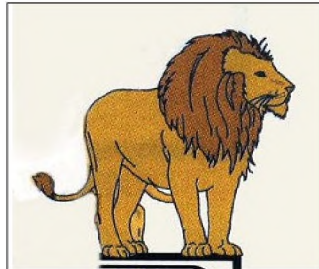
Ş ş

ş e

ş ş
şe şeş
aş şa
şa şaş

Şeş aş şeş-şeş

ş . .

. . ş . .

ş ş _____

ş ş _____

şe, aş, şa _____

O o

r o

O
ro
bor
şor

be-roş
Re-şo
Şe-ro

şor-be
Şer-bo
E-şo

Ber + şo = berşo
-Başo, şera Baş reşe?

be
şe
şo
bo

r

. o n

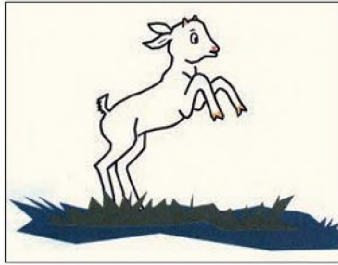
O O _____

o o _____

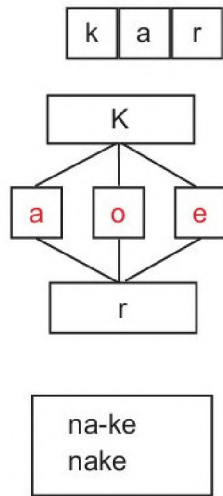
bor beroş _____

Berşo, bor

K k

K	O-ko	Şa-ko
kar	ra-ke	Şek-ro
ker	ro-ke	şek-rok
kor	bar-ke	Ka-ro

k e .

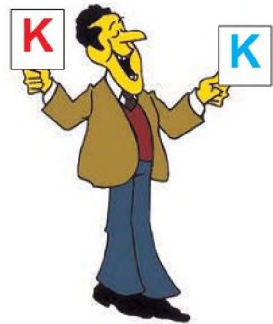
K *K* _____

k *k* _____

kar, kor, nake _____

şekrok

K k

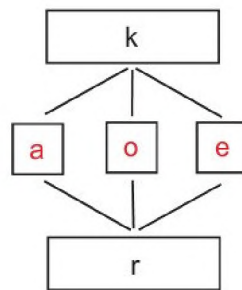
k e r

kar
kor
ker
ka

berk Be-ko
kar-bar Şe-ko
kar-ker Şa-ko

kar - ker Beko karkere
kor - kor
kar - kar

Ka baran?
Ka ker?

Karka Keko koke

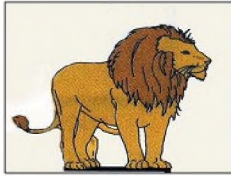
K K _____

k k _____

Kar, kor, ker _____

berk, karker

Ê ê

bêr	bê	Baro	Re-şê
kêr	kê	şêro	Ba-şê
şêr	rê	kêra	Re-şo
kêr	şên	rêra	Ba-şo

ş ê r

Barê kerê. Kêra ko. Şera Şerê.
Ke? ka?

bar
+
kêş

barkêş

e-rê
erê

rê-ber
rêber

kê-rek
kêrek

ba-bê
ka-kê
şe-şê
kar-kar
kêr-kêr

Ê ê _____

ê ê _____

Ker, kêr, Karê. _____

Eva nîşana pirsêye

?

şêr, şêro

D d

dar
dêr
der
dor

derd
erd
ked
kod

Dedo
De-dê
deb
dê

d e r d a n

de
dê
da
dar
der
dadan
derdan

ber-de
berde

a-dar
adar

- Dedo, rabe erdê rake!
- Narê ker berda.

Der-dor	ko	ka	kêr	ked
Dor-ber	kor	kar	dêr	bed
	kod	ka	dêr	deb

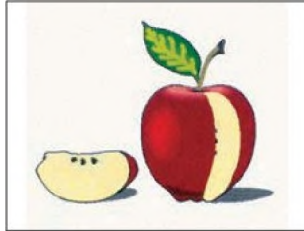
D *D* _____

d *d* _____

Dar, Dedo, dod, kor _____

dêr, ked, deb

V v

dev	şev	de-ve	av
va	e-va	şe-ve	va
bav	e-vê	şo-ve	eva
şov		vê	Bava
ev			

s	ê	v
---	---	---

ev	vê-evê
dev	va-eva
şev	van-evan
rev	

ko-van
kovan

sê-vek
sêvek

aş-van
aşvan

V *V* _____

v *v* _____

Deve, eve, eva, vê, va _____

dev, deve, şev

L I

b	i	l	b	i	l
---	---	---	---	---	---

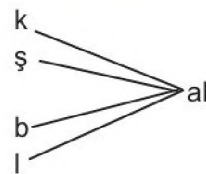
Kela avê. Ava kel.

Lo-lo	alav
Lê-lê	al
bilbil	kal

kel - kol
kor - kor
kêl - kel

Lolê kar avda.
 Lolê ker berda.
 - Lolo Şêro, kerê barke!

lêv	dêl	va-la
lê	şêl	be-la
lê-lê	Lolê	ko-le
kel	kalê	vo-kal

lo-lo	lal	lod
lê-lê	laş	dêl
sol	loş	ol

L *ℓ* _____

l *ℓ* _____

Lêlê kar avda _____

Ev nîşana bangdayînéye, baneşan e !

kêl, dêl, şêl, vokal

l i

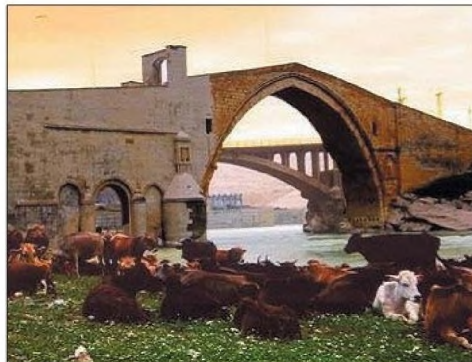
d i l i k

dil + şa = dilşa

bi-ra
bira

sêl
mal
dil
şal
mil

ik

dikare rabe
nikare rabe

Ki-no
Ki-nê
ba-ki-rin
ber-ki-rin

di-lik
ka-lik
sê-lik
şa-lik
be-nik

min
vir
dibin
didin
Dim-dim
kiras
movik
memik

bide
bidin

bibe
bibin

l l _____

i i _____

kil, kil, şil, dil, inê, mil _____

kil, kil

M m

ma
mer
mêr
mor
maş

mak
kam
ka
me
Şam

Me-mê
ma-se
Se-nem
Si-mo
mak

şem-dan
me-rek
mê-rek
me-rek
ka-mek

m a l

Me-mê
Memê

şem-dan
şemdan

Mala Memo

Mala Memo li ber aşe.
Mala Memo şêne.
Memê me aşvane.

Mal + ava = malava.
Rê + ber = rêber.

Mal-mal.
Malbav, malkir, mam, mend.

Keremke! Bimbarekbe! Erê! Keremke!

M *M* _____

m *m* _____

Mala Memo şêne _____

Eva xal e ●

kam, Şam,
maş, mor

T t

tê
te
ta
to

mam
met
ket
tel

te-nik
to-lik
tol-me
ta-mar
sert
kert
merd

d i b i s t a n

Derket = der + ket.
Rêket, daket.
Tosinê dilovan

ket-ket
sot-dot
kot - kot
kit - kot
kite sol

têr
tim

tav
tirs
tirş
tişt
sot
don
dot
bol

T *T* _____

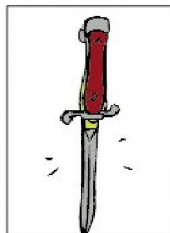
t *t* _____

Baran dibare. Av dikişê. _____

Eva nîşana wekhevîyê ye =

met, terk
ket, kit

û û

û
rût
sût
şûr
dûr

kût
mûm
kûr
sûr
bûm

Rûken
rûreş
rûto
rûdan
tûnebûn
mûrmûrk

ş û r

bû
bûk
bûkek

re-bûn
rebûn

Dever = dev + e + r.
Rûspî, derketin.

bûn
rûn
dûr

dibîn
dibên

dibe
dibû

û û _____

û û _____

bûn û nebûn _____

Eva nişana zêdekirinê ye +

C c

C
cab
cot
cem
birc
cerd

cî-nar
bi-rinc
co-lang
mir-can
cûcik
bocî

c
ca-rî
ar-manc
kur-manc
ca-mêr

c e r

Comerd, cimcime, conî.

Cot-cot, car-car, cî-cî, cûre-cûre.

car-na
carna

ar-manc
armanc

Cemê cotek sol anî.
Cotê Celo kûr radike.

Cînarê mirov nebaş be dûr direve.

C C _____

c c _____

Conî, cêr, cûcik, colang _____

Eva cixîze —

armanc, mircan,
colang, birc, cerd,
carî, comerd, camêr.

Ç ç

çar
çîm
çil
dil
dîl

çar-çar
çî-men
çil-çar
Dîl-ber
sîr-mî

çe-tin
çar-dar
çi-nîn
çan-di-nî
çand

ç r î

çe-lek
çelek

ça-dir
çadir

çê-ki-rin
çêkirin

çi?
çima?
çend?

çi?
çima?
çend?

Çima çûn?
Çima çûn?

Ç Ç _____

ç ç _____

çîman û kanî _____

dîl, çardar, çand.

Y y

yê	dinya	yek-şem	yar
yo	vaye	yek-şevî	yan
yek	kêye	Ley-lok	yek
teyr	neyar	Ley-lê	yêr

t	e	y	r
---	---	---	---

yek	+	î	tî	yekîî
î				
tî				

yek	+	şev	î	yekşevî
şev				
î				

yek-yek, yeko-yeko,

yek dar = darek
yek mil = milek

Meselok:
Yek-yeke,
2 rindike,
3 komeke.

Ev ba ye.
Leylê li ber kon e.
- Ev kebab yê çiyê?
- Yê beran e.

Y y _____

y y _____

Ev ba ye _____

Eva bêhnûk e (vêrgul e) ,

yekşem, yekîî,
yekbûn.

G g

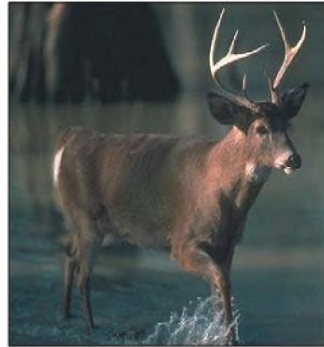
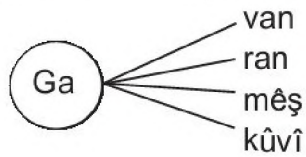
ga	ge-mî	leg-leg	dor-ger
gav	ge-lî	govek	ga-kû-vî
gem	ga-van	bager	a-gir
goşt	go-lik	ger-den	şa-girt

G e n i m

Da + gir + kir = dagirkir, dagirtin = da + girtin.

Germ -germe
şerm-şerme
nerm-nerme

ga gê gi

a-gir
agir

gi-rar
girar

gi-rîng
girîng

Gg _____

g g _____

Grar teme _____

Genim yan garis _____

Gemî, govek, gakûvî,
dorger, gem, kem.

U u

gul
dur
sur
kur
ulm

gu-lî
gul-çin
sor-gul
gu-man
şu-ret

Gu-lis-tan
Gul-ba-ran
dur-yan
gur
guneh

G u l

ulmdar, durust, dudu, dudev, duserî.

Gul-Gulê
Dil-Dilê

Gundê kurda

gun-dî
gundî

kur-dî
kurdî

tu-ne
tune

Meselok:

Gur û rûvî nabin bira.

U *U* _____

u *u* _____

gul û gulistan _____

ulm, ulmdar, şuret.

H h

H	ha	meh	ha-vîn	hî-ve-ron
hîv	ho	deh	hê-şîn	he-val-tî
hov	hu	ceh	hê-lîn	çar-deh
hev	hi	neh	hov-tî	bîst-neh
hol	hê	har	hêrûn	yek-meh
hêk	hat	hûr	horî	havîn
			hênik	hebûn

h î v

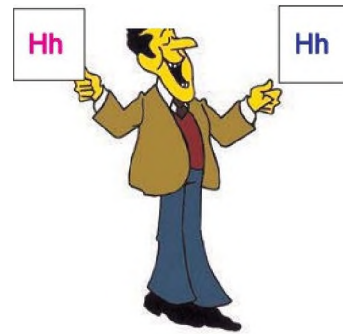
Hîv + e + ron = hîveron,

he-nik
henik

he-bûn
hebûn

hê-lîn
hêlîn

ha-vîn
havin

Hov, hol, rê, kîlomêtr.

Meselok:

Hîv-hîve, bê eyb nabe.
Her gulek bînek lê tê.

hêk heb
hal hevt
heyst hîm

H H _____

h h _____

Hîveron, heb _____

Eva nîşana parevekirinê ye :

Z z

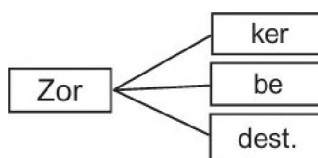
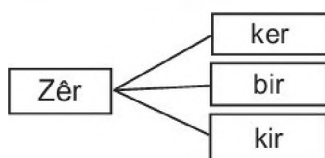

zîn	zû	Zî-nê	ze-beş	zegerek
zîv	zar	Ze-rê	soz	zîman
ez	zêr	zî-nar	saz	hevraz
naz	zer	zarok	caz	nîzar
baz	ze-vî	zîvan	zengîl	Zagros

z î n

Naz + dar = Nazdar. Gulî + zer = Gulîzer.

Sozdar, Gulîzar

ez-man
ezman

za-rok
zarok

zi-man
ziman

Zozanê me blindîn,
Va nêzîkî gundîn,
Zozanê me şeşîn
Kulîlk têda dimeşîn.

Zor zane, zêr zane, zanîn zane.

Z Z _____

Z z _____

Zinê û Zozan çûne zozana. _____

baz, caz, nedîr, Sozdar, Nazdar.

J j

j i j û

Jîr	jer	a-rîk	ba-jar-van
Jêr	ji	ba-jar	bi-jar-tin
Jar	jî	ber-jêr	ser-ber-jêr
Jor	jin	ber-roj	dû-a-jo
roj	jîn	ajan	girêj
		heroj	jejerun

Hêlîn ji bajarê Amedê ye.

ji
jin
jinik

ba-jar
bajar

di-bê-je
dibêje

ber-roj
berroj

J *J* _____

j *j* _____

Jijû, jîr, jar _____

şano,beroj.

W w

war	wer-dek	kewd	Ke-wê
wa	we-rîs	dew	we-zîr
wê	dew-let	xew	we-kîl
wîr	da-wet	wêne	we-lat
wî	wêran	hew	Wan
	dawî	derewîn	

w e r d e k

Kaw-kubar. Kaw-kubar.
cî, war. cî-war.

Werdek û rûvî

Carekê werdek di nav avêda hêsa dibûn. Rûviyek tele-tel hat ber avê, dît ku werdek di nav avêdane, nikare wana bigre, bi dengê naziq got:

-Gelî werdeka, jî avê derên, werin vîra, hela binihêrin vîra çawa baş e, şînkayî davêje çokê, werin em tevayî bilîzin.

werdek hay jî delkê rûvî hebûn, lewma jî bersîva wî wiha dan:

-Tu were vîra, wêderê ne baş e.

Yek ez, yê din hûn!
kin-dirêj
rast -
biçûk -
gelek -
blind -

dew-let
dewlet

we-lat
welat

Meselok:

Welat jî şîrê diya mirov şîrintir e.

W *W* _____

w *w* _____

Welat _____

werîs, wêne, warguhastin.

X x

x e z a l

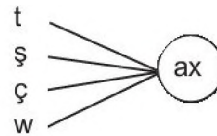
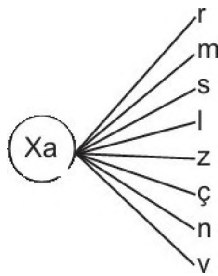
xaz
xar
xwîn
berx
a-xîn

ax
xas
xak
xet
xem

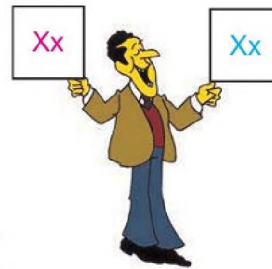
xe-lat
xiz-met
tex-te
rext
xemgîn
xurt

xalîçe
derxistin
rêxistin
xizmet
daxistin
xwarbûn

Mal + xal + an = malxalan.

Bi xêr hatî.
Xebera xweş xweş e,
Xebera nexweş kula reş e.

xer
xal

sax
xem

X x _____
x x _____

xarzî, birazî, zava, xezûr _____

ax, xizmet,
rext, mamusta.

Q q

qar
qer
baq
beq
deq

qal
qat
qaz
qıl
qe

deqe
Qe-ro
şew-qe
qi-sıl
qûjîn
qêrîn

qeh-re-man
qe-liş-tok
qal-çi-çek
Qaqizman
quling
Qa-nat

Q i j i k

te
be
re
de
he
le
çe

q

qa-sid
qasid

çi-qas
çiqas

qa

ş
z
s
r
l
m
n
t

Têderxistinok

Xalê minî lingekî
Çû ber garana gundekî.
/ew çiye/

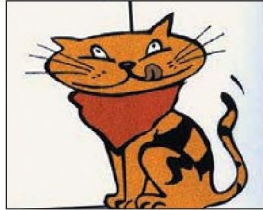
Q Q _____

q q _____

qaz, deq _____

qar, qisîl, baz,
qas, qan

P p

pola
pê
par
pîr
por
pak
post

Per-wer
pê-sîr
çar-pê
bê-par
pi-şo
pîne
poxîn

pirtûk
pirpirîk
Pe-rî-şan
pe-le-wan
pen-ce-re
per-çe-bûn
pel-pe-ff

p i ş î k

dîn
+
perest
dînperest

agir
+
perest
agirperest

CEJNA NEWROZÊ

21-ê adarê hemû kurd, li her derê cejna Newrozê pîroz dîkin. Wê roja pîr hêja agirê Newrozê yî pîroz tê vêxistin û sal bi sal wî agirî hê gur dîkin.

Newroz cejna kurda ye netewiye. Newroz azadî ye. Newroz berxwedan e. Newroz cejna vejînehê ye.

Meselok:

Newroz e, ha Newroz e,
Newroze dew û doze.

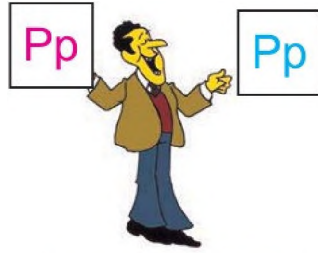

P p _____

p p _____

Porsor, Perîşan, Pêşe _____

cejn, pîroz, berxwedan,
azadî, çarpê

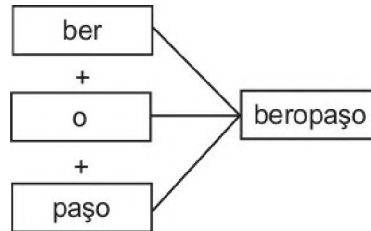
pîr
par
pêr
paş
ap
pe-tin

kurap
zerp
pa-rî
şop
penîr
pîvaz

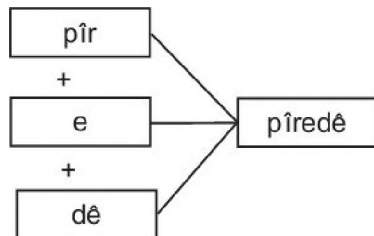
pûpû
par-tî-zan
paş-da-
mayî
pêş-ke-tin
çep
piling
pispor
payîz
pêşmerge

p î v o n g

Pîredê - diya pîr, pîrik
kaleşêr - _____
jînebî - _____
jînbav - _____

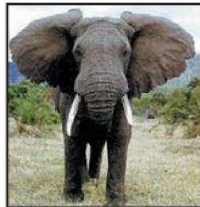
Têderxistinok
Ser eyare, orte are,
binî dare?

P *p* _____
p *p* _____
pêr par _____

piştîmêr, şop, beropaşo, piştosan

F f

f	î	l
---	---	---

fêl
fen
berf
def
ref
kef
qerf

fe-sal
mif-te
Fe-rat
fin-deq
fe-lek
nefer
fêlbaz

efrîn
firîn
fir-to-ne
fer-man-dar
fêl-ba-zî
fi-lan-kes
fer-man

fey-de feyde

fi-ro-tin firotin

hef-tî heftî

kêf-xweş kêfxweş

Fîl

Fîl di welatên germda dijîn.

Fîl gelekî aqil e. Ew pir zû hînî mirovan dibe, alîkariya mirovan, xebatê jî dike. Fîl giya, belg û çiqilê dara dixwe.

Fîl gelekî mezîne, bilindiya wî digihîje sê mêtira, heftê-heştê salî dijî. Fîl piranî kom-kom dîgerin.

F *F* _____

f *f* _____

Fesal, kef, fîl _____

Երկրորդ կիսամյակ NÎVSALYA DUDA

Elîfba

Her gelek elîfbaya wî heye. Elîfbaya gelê kurd jî heye.
Elîfbaya kurdî jî 31 tîpan pêk tê. Tîpên kurdî evin:

A a	<i>A a</i>	N n	<i>N n</i>
B b	<i>B b</i>	O o	<i>O o</i>
C c	<i>C c</i>	P p	<i>P p</i>
Ç ç	<i>Ç ç</i>	Q q	<i>Q q</i>
D d	<i>D d</i>	R r	<i>R r</i>
E e	<i>E e</i>	S s	<i>S s</i>
Ê ê	<i>Ê ê</i>	Ş ş	<i>Ş ş</i>
F f	<i>F f</i>	T t	<i>T t</i>
G g	<i>G g</i>	U u	<i>U u</i>
H h	<i>H h</i>	Û û	<i>Û û</i>
I i	<i>I i</i>	V v	<i>V v</i>
Î î	<i>Î î</i>	Ww	<i>Ww</i>
J j	<i>J j</i>	X x	<i>X x</i>
K k	<i>K k</i>	Y y	<i>Y y</i>
L l	<i>L l</i>	Z z	<i>Z z</i>
M m	<i>M m</i>		

Dûr bifikir, hûr bifikir, kûr bifikir...

EZ PIRTÛKEKIM

Ez pirtûkekim. Bi wêneyên (şiklên) rengîn dagirtîme. Çîrokên pir xweş di nava minda hene. Min her demê paqij bigirin, ku ez hevalê we yî herdemîbim.

Gelo hûn dizanin ez ji ku hatime. Ew pirtûkên bi wêne û nivîsan dagirtî ji çi çêdibin? Berê ez dareke hêşîn bûm li daristanê. Hinek mirovên ji saziya daristanê hatin, ez birîm, hûr kirim, ez birim karxana kaxez an. Ez di gelek karanînanra derbaz kirim. Ez destpêkê bûm hevîrê kaxezê; piştî wê bûm kaxeza ku hûn dibînin. Di pey wêra di çapxanê de li ser min nivîs hat lê kirin.

Bi vî awayî ez bûm pirtûk û gihîştim destê we.

MALBETA ME

BAV

DÊ

KALIK

PÎRIK

XWIŞK

ZAROK (KEÇ)

ZAROK (KUR)

XAL

JINXAL

AP

JINAP

Spartin:

Van nava hînbin.

FÎQA MIN

Fîqa min deng şîrîne,
Tû-tû-tû-tû-tû
Miqamê xweş li hev tîne
Tû-tû-tû-tû-tû.

Fîqa min pir nazike
Dû-tû-tû-tû-tû
Ew me hemûya şa dike
dû-tû-tû-tû-tû.

Ez fîqa xwe hiz dikim,
Tû-tû-tû-tû-tû
Miqama ser rêz dikim,
Tû-tû-tû-tû-tû.

Têkst û mûzîk: Egîtê Cimo

Spartin:

Hînbîn, bistrên.

фига мин

Allerato *Әлеме Шәмә*

фи-га мин-ганг

ши-ри-на, ту, ту, ту, ту, ту,

1. фи-га ше аваш һәб-ти-на ту, ту, ту, ту, ту.

Tu dûrî, dûrî,
 Stêrk û nûrî,
 Huba min kirî,
 Biçûka min.

Bêy te betalim,
 Melûl û lalim,
 Qey bêjî kalim,
 Şabûna min!

Nava şevêda,
 Min navê te da,
 Kesî cab neda
 Şîrina min!

Tu niha dûrî,
 Nav xewa kûrî,
 De lûrî, lûrî
 Ezîza min!

Spartin:

Jiber bikin

Diya min wexta pêz
Didoşe,
Qurtek şîr dihêle
Gidêşa miyêda:
-Ew ji berxêra...

Diya min wexta dirûna
Genim
Simlê gênim dihêle
Nav pirêzada:
-Ew jî mûriyanra.

Diya min wexta komkirina
Tiriyan,
Gûşî dihêle
Di baxên hêşînda:
-Ew jî teyrara.

Diya min
Kêra bejî, parê derdixe
Ji keda xwe
Û xweyî dike vê dinya ronî
Bi rehma dilê xwe.

Pirs û spartin:

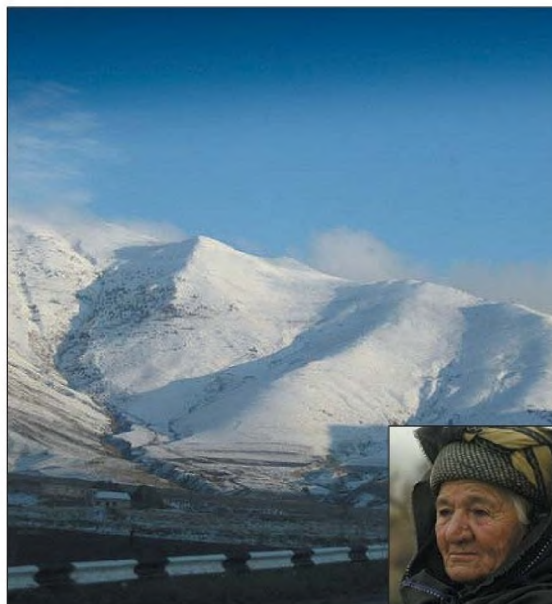
1. Dayîk dema pez didoşe çî dike?
2. Dayîk bo çî wisa dike?
3. Çend gotina bêje derbarê dayîka dilovan da.

* * *

Çiya sipî bû,
Dayika min pêra,
Lê çiya dîsa
Kesk û sor kir,
Dayîk sipî ma.

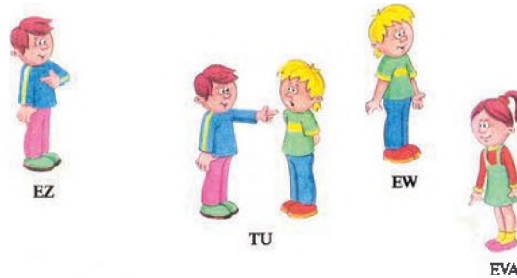
Berfa pîrbûnê
Barî ser serî,
Kesereke kûr
Hesreteke dûr
Dilda qerimî.

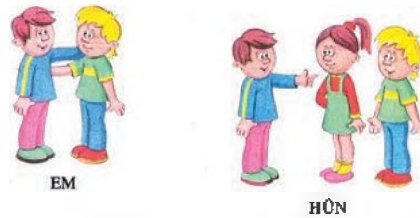
Pirs û spartin:

1. Vê helbestê jiiber bike.
2. Porsipîûna dayîkê dişibe çi?
3. Dilê dayîkê de çi hisret ma?

Cînav

Ez
Tu
Ew

Em
Hûn
Ewana
Ewan

HEVALÊ XIRAB

Du heval çûn daristanê neçîrê bikin. Ji nişkave hirçek li pêşiya wan derket. Hevalek hilkişya serê darê, lê yê dinê veleziya, bîna xwe berneda, wekî hirç bizanibe, ku ew mirî ye. Hirç nêzîkî wî bû, bînkir û wexta texmîn kir, ku ew miriye, hişt û çû.

Wî çaxî hevalê wî ku rabûbû serê darê, peya bû, hat cem hevalê xwe, kenîya, got:

-Hirçê dî guhê te de çi got?

Hevalê wî got:

-Hirçê dî guhê min da got, wekî careke din ez bi hevalê wekî tera neçim tu deran, wekî dî wextê tengav da te tenê nehêle û nereve.

Pirs:

1. Du heval bi kuda çûbûn?
2. Hevalekî çi kir, yê din çi kir?
3. Hirçê dî guhê hevalê dinde çi gotibû?

Spartin:

Çend rêza dî lînûsa xwe da binivîsin.

MAL, ODE, NAVMAL

DÍWAR

ARIK

PERDE Û PENCERE

SÛRA DORMALE

BANĪ

MÊSE

DERĪ

KURSĪ

SUFE (DIVAN)

ODĒN MALE

KIX

OTAXÊ MALÊ

Otaxa qîza
 Otaxa hêsabûnê
 Otaxa mêvana
 Otaxa dê û bava
 Otaxa zaroka
 Serşû û destav

Pirs û spartin:

1. Bidin navê wana.
2. Ji wan nava hûn çi dikarin zêde bikin?

FERAQ Û DERDAN

Baqê gula

Çaydang

Xwêdang

Kevçî
Kodik
Dîz
Kûp
Hesk
sitil
Elek
Bêjîng
Destar
Sûsme
Kirdanek
Elb
Rûnhelk
Sirsûm

Tawe

Ker

Pirs û spartin:

1. Bidin navê wana.
2. Ji wan nava hûn çî dikarin zêde bikin?

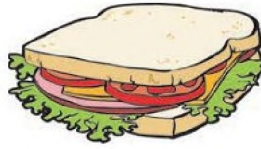
NÎŞANÊN NAVA NIVÎSARÊDA TÊNE KARANÎNÊ

Eva xal e	.	
Eva cotxal e	:	
Eva sêxal e	...	
Eva bêhnûk e	,	
Eva cotneynûk e	<< >>	
Eva kevanok e	()	
Eva nîşana pirsê ye	?	
Eva nîşana bangdayîne ye baneşan e	!	
Eva cixîze	-	
Eva nîşana wekheviyê ye	=	
Eva nîşana zêdekirinê ye	+	
Eva nîşana derxistinê ye	-	
Eva nîşana lîhevdanê ye	x	
Eva nîşana parevekirinê ye	:	

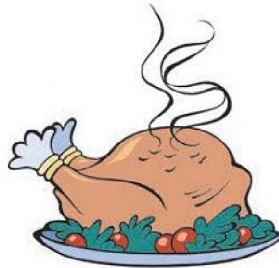
Çay

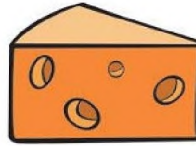
Hoç

Şir

Hêt

Penîr

Gulmast

Kodik

Sêtlî

Kevçî

XWARIN Û VEXWARIN

Nan	NANÊ NÎVRO
Hêk	
Goşt	Goştê hêrayî tevî birinc
Şîr	Şorba goşt
Mast	Girara tirşo
Firo	Girara silqa
Toxavk	Kiftê goşt
Sûtlî	Salata pincarê
Savar	Nişa êmiş
Girar	Zebeş
Serbidew	Qawin
Kiftê dan	
Avsîr	ŞÎV
Keledoş	
	Pincar
TAŞTÊ:	Êmiş
	Şorba pincarê
Totik	Penîr
Toxavk	Nan
Toraq	Kiftê birinc
Rûnê nivîşk	Çay
Şîrînayî	
Sûtlî	

Pirs û spartin:

1. Çi dixwin?
2. Çi vedixwin?
3. Çi dixwin, çi wedixwin wexta taşte?
4. Çi dixwin, çi wedixwin wexta nanê nivro?
5. Çi dixwin, çi wedixwin wexta şîvê?

DIXWIN, ku têrbîn.
VEDIXWIN, ku tîbûnê bişkênin

DIXWIN pê kevçî, şelbika kêrê, tasê

VEDIXWIN pê çaçika, kasa, fîncana.

DIXWIN: nan, hêk, penêr, toraq, hingiv, birinc, rişte,
qoşm, pincar, êmîş...

VEDIXWIN: av, nişa, şerbet, şîr, dew, çay, kakao,
qave...

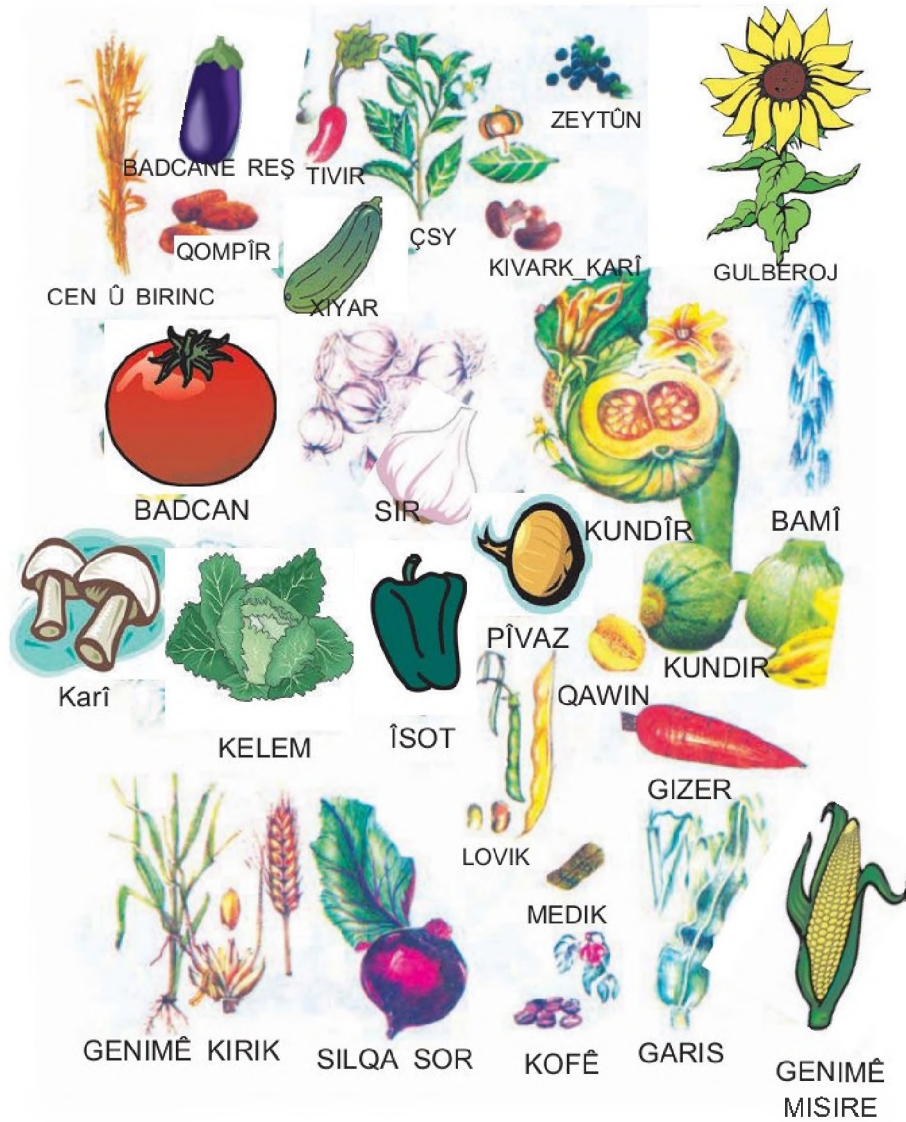

Pirs û spartin:

1. Çima dixwin?
2. Çima vedixwin?
3. Pê çi dixwin?
4. Pê çi vedixwin?
5. Çi dixwin?
6. Çi vedixwin?

HEBÊN NAN Û XILONGÊN BOSTANA

NAVÊ NAN Û XÎLONGÊ BOSTANA

Genimê kirik
Genimê sor
Silq
Silqa sor

Kelem
Sîr
Pîvaz
Gizêr
Xiyar
Karî

Kundir
Garis
Îsot
Tivir

HINAR

Ez hinarim, hinarim
Maleke giloverim,
Çend otaxê min hene,
Têda tijî zar mane,
Zarê min sorin, şîrînin,
Wekî jêkin, wê bigrîn.

Spartin:
Jiber bikin

Pirs û spartin:

1. Navê kîjan curê nana hatiye dayîn?
2. Navê kîjan xîlongên bostana hatine dayîn?
3. Ji wan nava hûn çi dikarin zêdebikin?

NAN

Rast bixwîni, dîsa evim,
Çep bixwîni, dîsa evim,
Ser her sifreyî ez heme,
Kî dixwe, dibêje: - Çi tame.

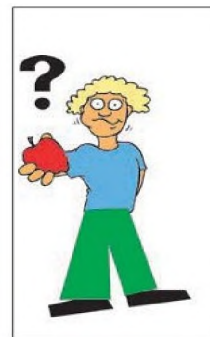
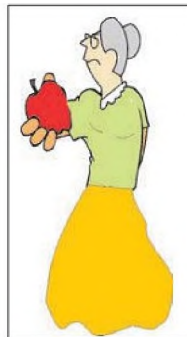
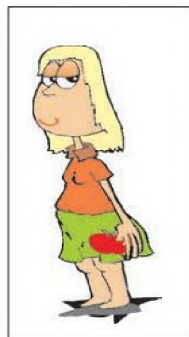
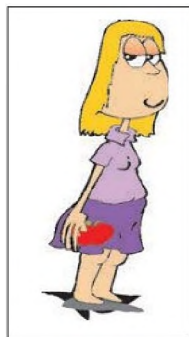
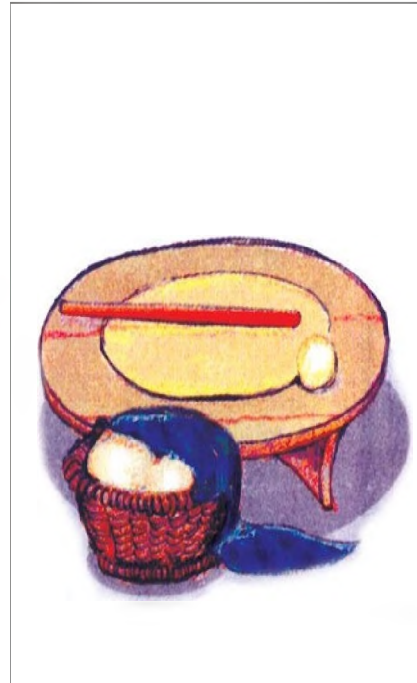

Pirs û spartin:

1. Jiber bikin
2. Ev di derberê çidaye?

ÇAR SÊV

Min ji wera çar sêv anîn -
Sêvek para Nazê ye,
Sêvek para Qazê ye,
Sêvek para inê ye,
Sêvek ma, para kêye?

Pirs û spartin:

1. Çend sêvê wî hebûn?
2. Wî sêv çawa parî hev kirin?

SILQO

Wextekê mirovek hebû, navê wî Silqo bû. Ew mirov şevê dereng tê mala xwe. Li dêrî dixe, jina wî tê ber dêrî û dibêje:

-Ew kiyê?

Mêr dibêje:

- Ezim:

-Tu kiyî? Ez te nas nakim, ezê çawa derî li te vekim? Ew jî navê xwe jî bîr dike, nayê bîrê, difikire û dibêje:

-Navê min yê nav bostanan e.

Dibêje:

-Kelem?

Dibêje:

-Na!

Dibêje:

-Gizêr!

-Ha,-dibêje,-tu nêzîk bûyî.

Dibêje:

Tivîr?

-Ha,-dibêje:

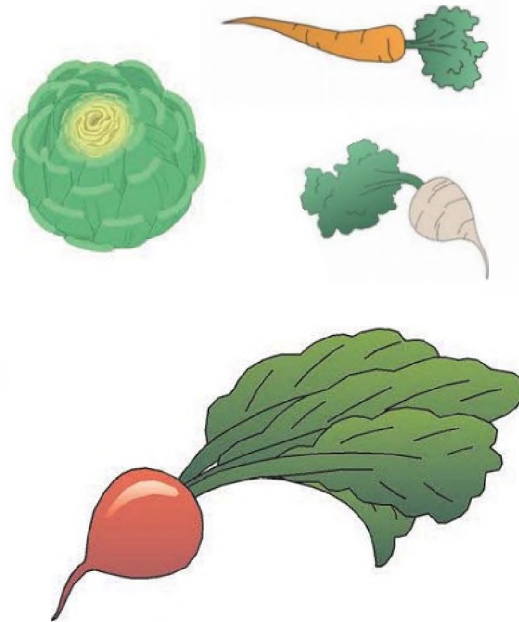
-Mal avayê, tu dûr ketî heyran, navê min torê nav bostan e.

Dibêje:

-Silqo?

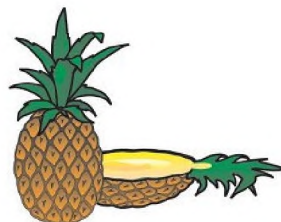
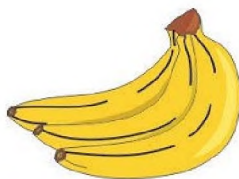
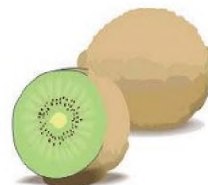
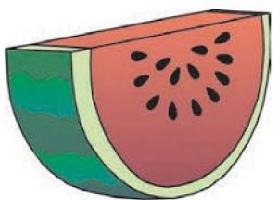
-Ha- dibêje,-ezim ha.

Jina wî derî lê vedîke.

Pirs û spartin:

1. Navê mêrê jinikê çi bû?
2. Mêrik navê xwe çi kiribû?
3. Jinikê navê mêrik çawa anî bîrê?

1. Di şikilde çi fêkî /êmiş/ hatine nîşankirin?
2. Navê wana bêjin û cend nava di lênûsa xwe da binivisin.

EVA VÊNEYE

EVANA VÊNENE

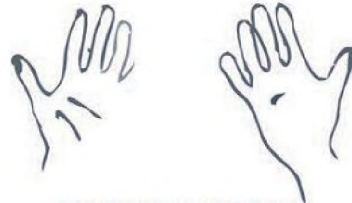
EVA KASE

EVANA KASIN

EVA DESTE

EVANA DESTIN

EVA KUME

EVANA KUMIN

HEYVANÊN MALÊ Û YÊN HOV

mirîşk

beq

pişîka wanê

DIK

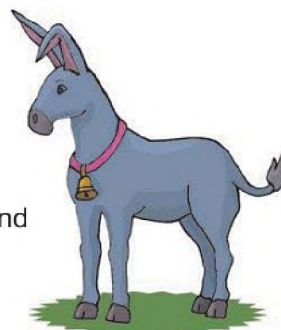
CUCIK

MEYMÛN

mesî

kera gund

Bixwînin û navê wan li bîra xwe da
xweyîbikin.

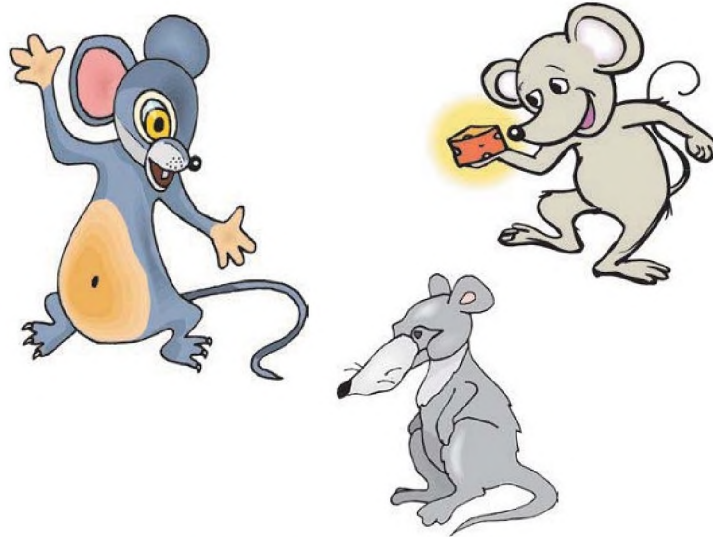
Navê wana bêjin û çend nava lênûsa xwe da binivîsin.

TEREVIL

Hirç
Fîl
Beq
Pişîk
Ker
Kevok
Piling
Şêr
Meymûn
Kûçik
Mesî
Cûcuk
Mirîşk
Dîk
Varik
Çêlek
Gakûvî
Rûvî
Kêvrûşk
Mûrî
Beraz
Perpirîk
Bûm /kund/
Mar
Mişk

CIVATA MIŞKA

Bû civata mişka. Mişka ji hevra gotin:
- Gelî mişkno, stara me di destê pişîkê da tune ye. Pişîk dizîkava tê me digre û dixwe, werin em zengilekî çêkin, bavêjin stuyê pişîkê, dema pişîk bê, wê dengê zengil bê û emê birevin, xwe xilas bikin.
Ji wana yekê got:
-De yekê jî bînin bila zengil bibe, bavêje stuyê pişîk ê.
Kesekî xwe neda ber zengil bibe, bavêje stuyê pişîk ê.

Pirs û spartin:

1. Mişka çi biryar da?
2. Qira wana çima dihat?
3. Fikira we di vê pirsê da çiye?

Jijû çêjikê xwe tîmar dikir, digot:
-Ez qurbana pirtika teya hevmûş
bim.

TEYRÊ WELATHEZ

Ji zargotinê

Nêçîrvanek rojekê diçe nêçîr ê. Kêleka çem rûdinê. Dîna xwe didê teyrêkî nexşî bedew di nav avêdaye. Nêçîrvan teyr digre, tîne mal ê . Jêra qefeseke baş çêdike û çiqas tiştê baş hene ji bona xwarinê, dide ber. Teyr dîsa razî namîne, her dibêje:

-Ax welat, ax welat!

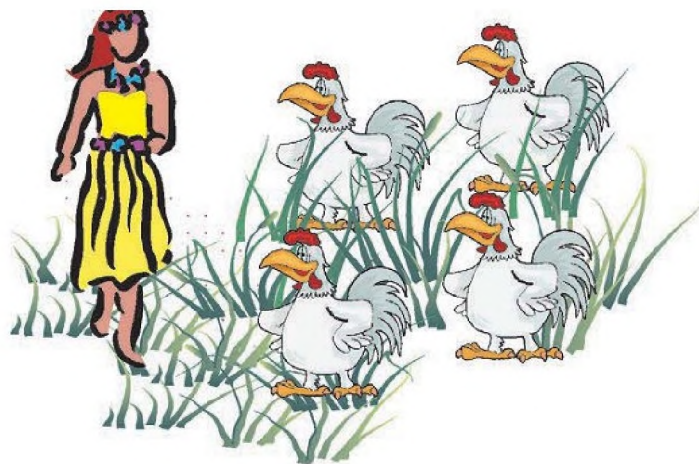
Nêçîrvan gelekî difikire dibêje, lê serva naçe, çima teyr çima wisa dibêje. Paşê ew teyr hiltîne, dîsa davêje wî cihî, ji ku anîbû. Wexta teyr dikeve nav avê dibêje:

-O, xweş welat, o, xweş welat!

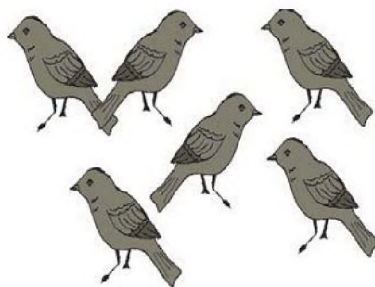

Pirs û spartin:

1. Teyr çima tengav dibû?
2. Welat ji bo teyr çibû?
3. Dema teyr berdan wî çî got?

Hem varik,
Hem cûcîk,
Ava wan didimê,
Dan bi dan,
Qûtê wan didimê
Dan bi dan,
Ew hêk dîkin
Ji dil û can.

Spartin:
Van zargotinan jiber bikin.

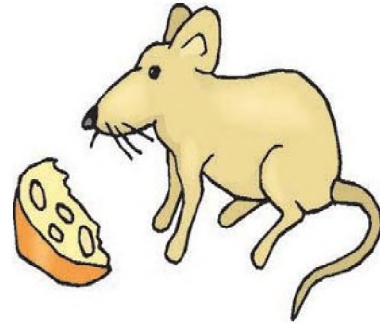
GOTINOK

Çîrokê, çîvanokê,
Bezbezokê,
Xetxetokê,
Ez kuncî,
Ser dareke bilindcî,
Tu firiyî, ez mame cî.

Mêşê ser avêre banzda, got:
 -Heft ritil bez ji nav dilê min heliya.
 Got:-Tu çiyî, kaşa te çiyê, wekî heft
 ritil
 nav dilê te heliya?
 Got:-Qasî min, temenê min, tereziya
 min...

* * *

Mişk aša da dibe,
 Aša da mezin dibe,
 Aša da disekite,
 Lê nabe aşvan.

* * *

Çûkê, çûkê,
 Pir biçûkê
 Çîvanokê,
 Xapxapokê,
 Dengê çûkê
 Çû gêdokê

* * *

Pişo, pişo nêrgizo,
 Ha ser ava dengizo,
 Ne gur dixwe, ne dizo.

Mirîşkê pirsî:

-Sibê roj çima
derdikeve?

Dîk got:

-Dixwaze guh bide
dengê min.

Çêjka qirikê gote diya xwe:

-Eger em danin erdê, wê mirovek bê, emê
çawa zanibin, wê kevira bavêje me?

-Eger ew biçive erdê, ewê kevir hilde.

-Dayê, eger kevir di berîka wî dabe?

-Ê, tu ji min aqiltirî, tu çi pirsî ji min dikî?

DU NÊRÎ

Ser çemekê çawa pira kêranekî kêamber danîbûn. Carekê du nêriyê serhişk li ser wê pirê rastî hev hatin.

Herdu nêrî nîkaribûn ber hevdura derbaz bibûna. Gotî yek ji wana şûnda vekîşiya, wekî rê bida yê dinê.

Yekê got:

-Tu şûnda vegere, wekî ez pêşiyê biçim.

Yê dinê got:

-Lê tu çima venagerî û ji minra dibêjî.

-Ez ji tera dibêjim şûnda vekîşe, ez berê hilkişyame ser pirê.

-Bibaxşîne. Tu zanî bi kêra xeber didî? Çi hêrs dibî?

Herdu nêrî bi struya hatine hev, li hev dan û herdu jî li ser pirê şimitî, ketin nava avê.

Pirs:

1. Nêriya çima şer kir?
2. Kîjan binket?
3. Şerê wan çawa bi dawî bû?

AMORÊN KAR

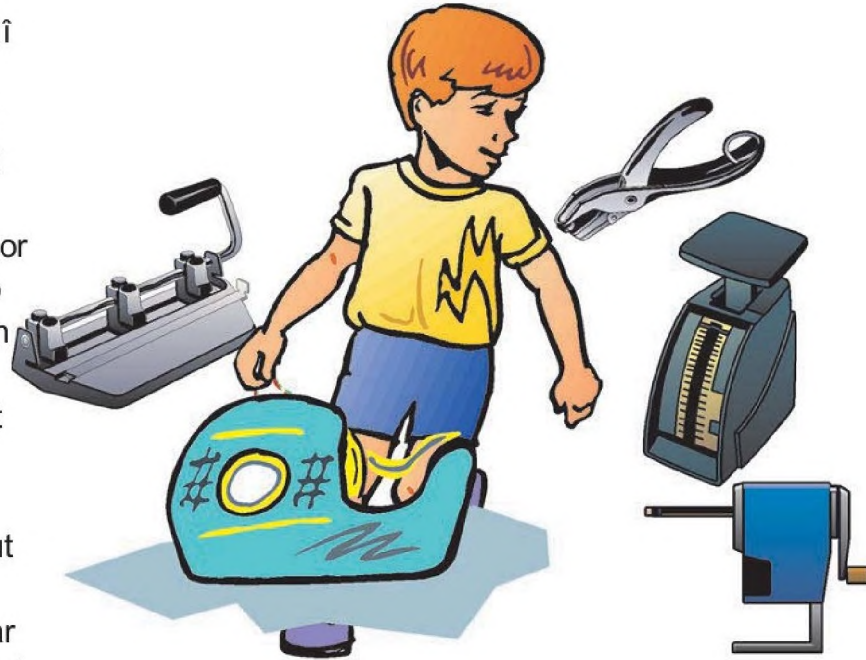
Evan nava di bîra xwe da xweyîkin, çend nava di lênûsa xwe da binivîsin.

AMORÊN KAR

Mer
Tevir
Dirgan
sêtilî
Çartilî
bêr
Gêzî
Birek

Traktor
tevşo
Kotan
kam
Xerat
cot
nîr
mêkut
conî
destar
mivred
das
Çakûç

Avdang
Bişkok
Koç
Derzî
pênûs

Şîret

*Pêşek çêke,
Paşla xweke,
Beriya xweke,
Hewcê te tê,
Derî veke...*

ÇI XWEDIKIN Û PÊDIKIN

Kincê mêra
Telik
Şal
Kiras
Pot
Gore
Koloz
Kum
Kumê havîne
Kumê guhik

Kincê jina
Dêre
Xelat
Lepik
Dêre kin
Dêre dirêj
Navdêre
Şalik
Kofî
Şer
Şimaqî
Êlek
Destmal
Şimik
Solê havîne
Solê zivistanê

Spartin:

1. Evan nava hînbîn.
2. Çend nava lènûsa xwe da binivîsin.

Qîqanê

Qîqanê, ha qîqanê,
 Agirê reşî denê,
 Avîte gola hanê,
 Gola hanê qamîşe,
 Marek têda fîşe-fîşe,
 Navê kekêm Çawîşe,
 Çawîşekî biçûke,
 Jêra anîne bûke,
 Bûka me qelendere,
 Xweya şara zere,
 Şara zer qet kir,
 Heft qotik mircan kir,
 Heta bendê fêzê,
 Qantir kişyan rêzê,
 Serî çû Tevrêzê,
 Poçik ma bal Kêzê.

Spartin:
 Jiber bikin

zûgotinok

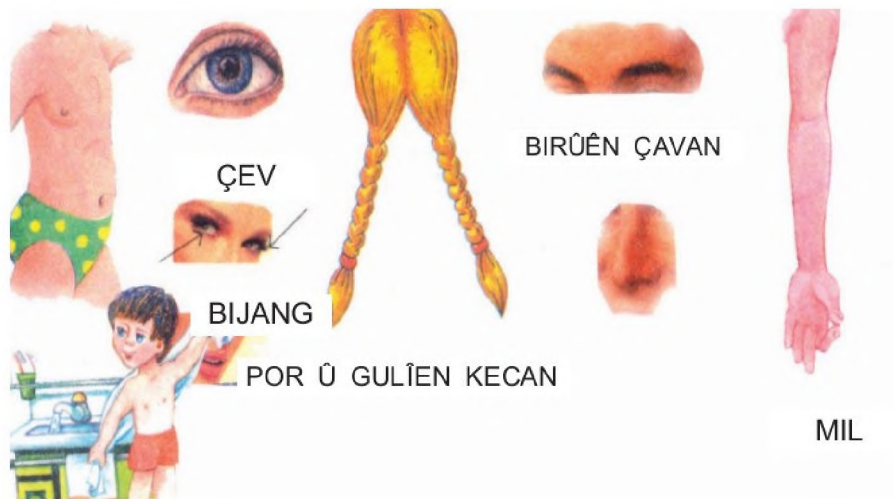
ji zargotina gel

PARÊN GEWDÊ MERIVA

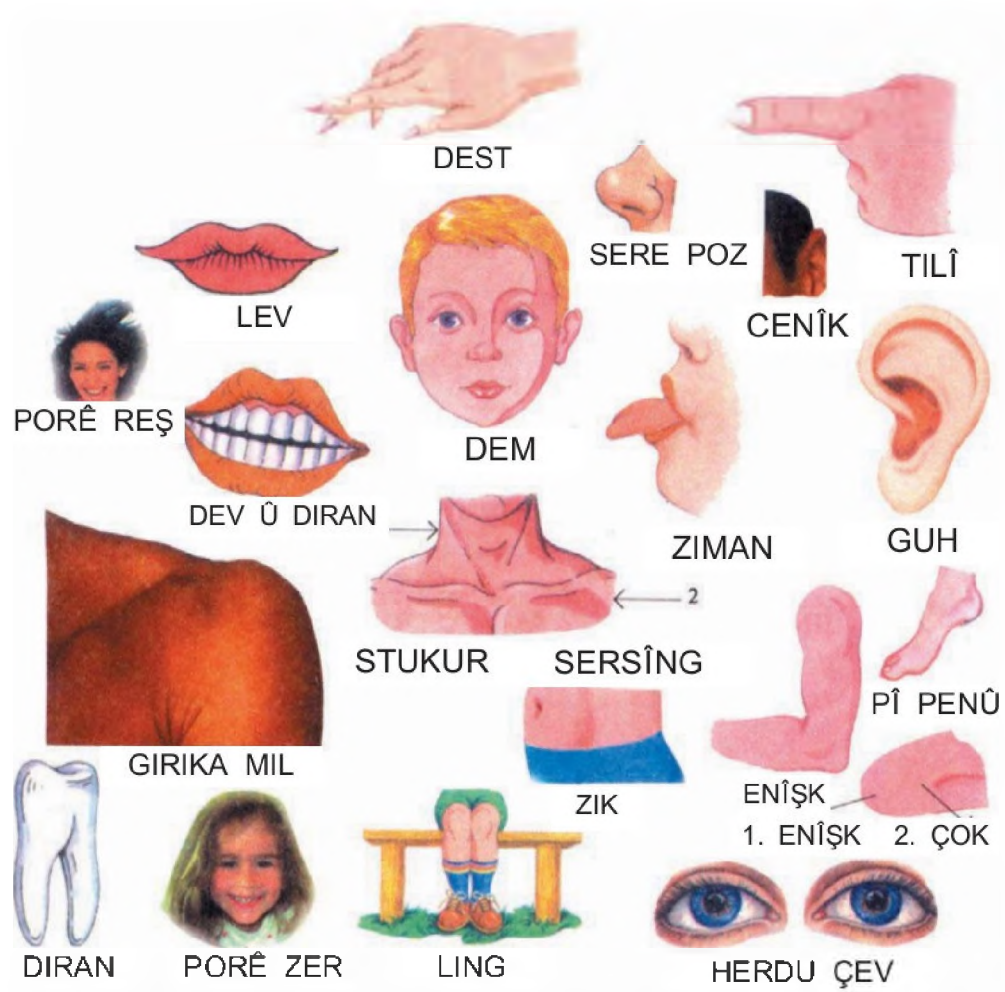
Çev, bijang, birû, herdu çav, poz, guh, lêv, diran, gulî

Dest, mil, tilî, girka mil, enîşk, ling, penî, pozik serpoçik, qarçik serpo gûzek, çok, hê.

Lêv, poz, bêvil enî, guh, cênîk, lêv, dev û diran, ziman, diran, stukur, sersîng, zik, pišta pîl, piçeng, garçik, mezmezîk, sêvik,

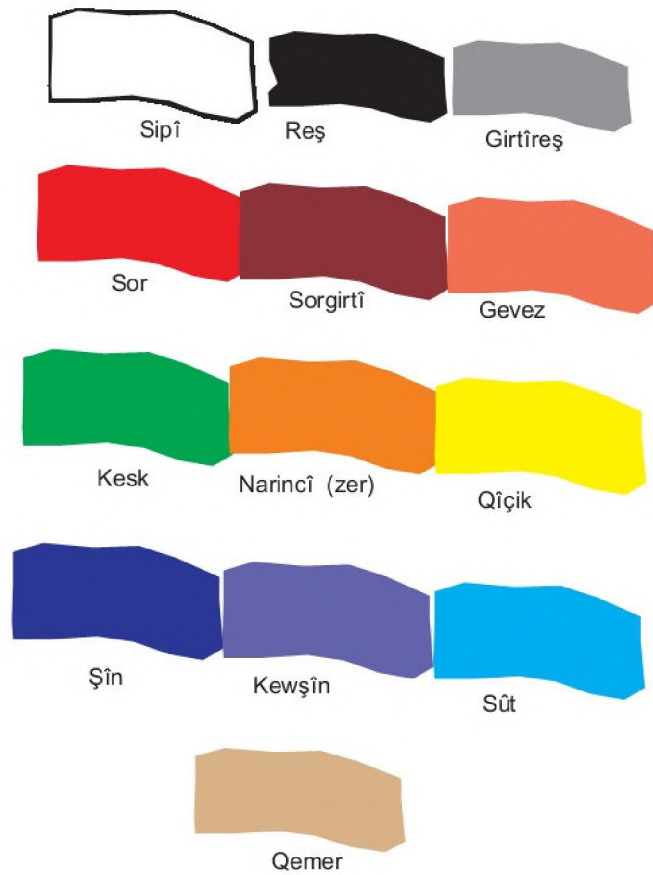

Evan nava hînbin, lînûsa xwe da binivîsin.

Evan nava hînbin

RENG

Evan navên renga jiber hînbîn:

KESKESOR

Pey baranê roj derket û keskesorê xuya kir.

Keskesorê gote rojê:

-Hela li min binêre, ez ji te bedewtirim. Hela binêre çend rengê min hene: şîn, sor, kesk, zer, sût, hêşîn...

Rojê gotê:

-Lê tu wê yekê zanî, wekî min ew reng dane te.

Keskesorê got:

-Te?.. Ew yek derewe.

-Derewe, erê, -rojê got û kete nava ewra.

Gava ku roj kete nava ewra, keskesor jî pêra winda bû.

Pirs û spartin:

1. Pey baranêra çî derket?
2. Keskesorê rojê ra çî got?
3. Rojê çî gote keskesorê?
4. Hevrika wana çawa bî dawî bû ?

Îsal payîza hezar awazî
 Dibên, bi gune kurdekê haitye,
 Ser şirîta xwe, şeveke sayî
 Ewê laçka xwe şûştî raxistye,
 Bayê ji dizîva qetandiye, biriye
 Û seranser deşta raxistye...

Îsal payîza hezar awazî
 Dibên, bi qesta kurdekê hatiye.

Evê helbestê jiber hînbîn:

BARAN

Hûrik-hûrik wa dibarî,
 Ezmanê jor têyî xwarê,
 Avê didî çem û kanî,
 Gul-sosinên vê biharê.
 Hey baranê kaniya jînê,
 Tu hemyara tînî karê,
 Bo çî caran dikî kînê,
 Bi hêrs ezman têyî xwarê.
 Eva êdî çend-çend caran
 Dikî lêyî ser cihanê
 Ber xwe dibî gund-bajaran,
 Çê dikî qezî mirinê.
 Kî neyarî şîret da te
 Dikî kîn û xiyanetê?
 Ne aferim, xîreta te,
 Dînik, keça vê tebiyetê.

Spartin:
 Jiber bikin

DEMÊN ROJÊ

Berîberbang
 Berbang
 Şebeq
 Sibê zû
 Nîvro
 Berêvar
 Êvar
 Şev

Spartin:

Evan nava
 jiber hînbîn,
 di lênûsa
 xweda
 binivîsin:

ROJ Û HÎV

Rokê hîvê gote rojê:

-Rojê, tu xûşka minî, gelo nabe, wekî tu destek kinc ji minra bidrûyî.

Rojê gotê:

-Ezê çawa ji tera bidrûm, wekî tu ser çapekê nasekinî?

Pirs û spartin:

1. Hîvê çi gote rojê?
2. Rojê çima ji hîvêra kinc nederût?

SAL Û DONZDEH MEHÊN WÊ

Çar heyaman jî demsalên salê hene: ZIVISTAN, BIHAR,
HAVÎN, PAYÎZ.

Her jî sê mehane.

Sê mehê zivistanê evin: KANÛNA PÊŞÎN ÇILE,, SIBAT.

Mehên biharê: ADAR, NÎSAN, GULAN.

Mehên havînê: HEZÎRAN, TÎRMEH, TEBAX.

Mehên payîzê: ÎLON, COTMEH, MIJDAR

Pirs û sipartin:

1. Çend demsalên salê hene?
2. Her rozgarek jî çend mehane?
3. Navê donzdeh mehên salê hînbîn û bêjin.
4. Bi gotinên zivistan, bihar, havîn, payîz hevokan çêkin.
5. Donzdeh hevokên wisa çêkin, ku navê her mehekê têda hebe.

ÇAR BIRA

Çar birane, çar bira,
Her kes wana rind zane.

Bihar ji xewê radibe,
Xwe geş dike, şa dibe.

Havîn xûdan li ser rû
Her roj ji zeviyê zêr didrû.

Payîz di bin barê êmîş
Ji xwera dike seyramîş.

Zivistan hat, axa reş
Li xwekir kurkê çîl-qerqaş.

Çar birane, çar bira,
Tên û diçin pey hevra...

Pirs û spartin:

1. Çar bra kîne?
2. Demsala biharê çawan e?
3. Demsala havînê çawan e?
4. Demsala payîzê çawan e?
5. Demsala zivistanê çawan e?
6. Navên demsalên salê di lênûsa xwe da binivîsin.

TÎRÊJÊN ROJÊ

RoJ derket û zer-zeriqand, li her deran şewq veda.

Cara pêşin tîrêjên wê ketin ser hêlîna çivîkê. çivîk hişyar bû, per û baskên xwe li hev dan, ji hêlîna xwe derket, Firî, çû jorê û bi dengê bilind stra: çiv-çiv, wît-wît.

Tîrêja duduwa avête ser kêvroşkê. Kêvroşkê guhê xwe bel kirin, li vî alî û wî alî nihêrî, çing da, çû kete nava gul û giya, dest bi taştîya xwe kir.

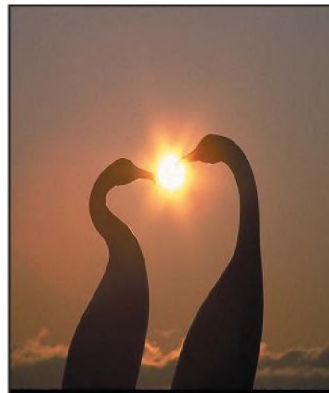
Tîrêja sisiya kete ser mrîşka. Dîk per û baskên xwe li hevdu dan û bang da: qî-qî-qî-qî, qî-qî-qî-qî! Dîk gazî mrîşka kir, wekî ji tarê peya bin, bên û taştîya sibê bixwin.

Mrîşk firîn jêrê, kirin kirte-kirt û ser glê dîk dest bi taştê kirin.

Tîrêja çara da ser mozê hingiv. Moz germ bûn, ji pêtekê hingiv derketin, kime vînge-vîng û firîn, çûn vî alî û wî alî, wekî ji ser kulîlkê reng-rengî xarna xwe berhev bikin.

Tîrêja pêncê avête ser cî-nvînê kurekî jîr û çavê wî xwerand. Hişyar kir.

Ewî jî cihê xwe banzda erdê û bi lez amade bû, wekî here Dîbistanê.

Pirs û spartin:

1. Rojê çi kir?
2. Rojê tîrêjên xwe yê pêşin avête kîderê?
3. Terevîla çigotin?
4. Evê serhatiyê bi nava bixwînin û şîrovekin
5. Çend rêza di lênûsa xwe da binivîsin.

KÎ ZORE

Carekê berf, baran û ba bi hevra ketin hevrikê, ka kî jî wana zore.

Baranê got:

-Ez jî gişka zortirim. Li herdera dibarim. Kesek bi min nikare.

Bayê got:

-Qet jî na, temenê te kine. Dibarî û zû têtî birînê, zû jî dimiçiqî. Yê zor ezim, wekî çol û çiyara dibezim, xwe digihînim her dera.

Berfê got:

-Temenê te jî kine. Zû têtî birînê, kes tê dernaxe, ka bi kuda çuyî. Yê zor dîsa ezim, dibarim, rûdnim, herdera spî dikim.

Bayê got:

-Lê wekî ez bêm, tuyê ji ber min bi kuda rizgarbî.

-Wey, xwelî lî xwe kiro, ezê bikevim çol û newala, gelfî-geboza, xwe veşêrim.

Baranê got:

-Lê wekî ez jî bêm, wî çaxî tuyê çî bikî?

Berfê got:

-Devşilê, kî hay jî te heye. Vaye, tu dibînî, eva bû mîna min û hineka. Çaxê ez dibarim, dibên „Ew jî ku hat,, lê çaxê hiltêm, îca didine kevçî û kodika, pey min dikevin.

Hevrika (hucet) wana wê hê gelekî bikişanda, eger roj derneketa. Rojê tîrêjên zer zerîqand, dinya pêra keniya. Baran, berf û ba êdî her yek di alîkîde wînda bûn.

Pirs û spartin:

1. Ew kî bûn bi hevra ketin nava hevrikê?
2. Ji wana kîjan zor bû?
3. Hevrika wana çawa bi dawî bû?
4. Ji vê serhatiyê çend rêza di lénûsa xwe da binivîsin.

XWEYÊ RÎS Û DENÇÎ

Mirovek rîsê xwe hiltîne diçe cem dençî, dibêje:

-Vî rîsî ji minra reng bike.

Dençî dibêje:

-Çi rengî dixwazî?

Xweyê rîs dibêje:

-Sor naxwazim, kesk naxwazim, şîn naxwazim, reş naxwazim...

Ew navê çîqa renga hiltîne dibê naxwazim.

Dençî dinêre xweyê rîs reng nehîştin, hemû gotin, ew difikire û dibêje:

-Pak, ezê bikim.

Xweyê rîs dipirse:

Kengê wê amade be ku ez bê m bibim?

Dençî dibêje:

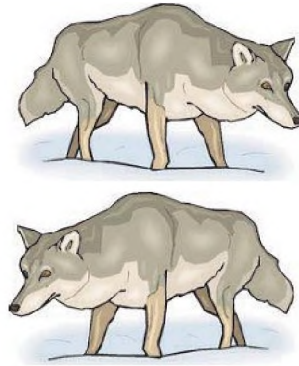
-Duşemê neyê, sêşemê neyê, çarşemê neyê, îne neyê, şemiyê neyê, yekşemê neyê, wekî dinê çî rojê têyî were.

Xweyê rîs dibîne valaye, rîsê xwe hildide û diçe.

Pirs û spartin:

1. Mirov ji bona çî çû gel dençî?
2. Mirov çî gote dençî?
3. Dençî çî bersiva wî da?
4. Navê renga û roja di lénûsa xwe da cuda-cuda binivîsin:

DU GUR

Rojeke havîne ya xweş du gur nêzîkî gundekî dibin. Ewana gelekî birçî bûne. Ew çend roj bûn li çiya û baniya digeriyan, lê tu nêçîr rastî wan nedihat. Wextê ewana nêzîkî gundekî dibin, gurek dibêje yê dinê:

-Vaye, nêçîr ji mere peyda bû, were em bigrin têr bixwin.

Gurê dinê ku bala xwe dide golikê, nas dike dibêje:

-Ew golika Kurdo ye. Xweyê wê her roj wê tîne vê mêrga nêzîk dîtewîlîne hetanî roj diçe ava, têr dike dibe malê. Kurdoyê lawê Mado nêçîrvane, ew dijminê meyî baba nal bab û kalane. Ewî zivistana derbazbûyî mecal li me birfû, nedihîşt em çevê xwe vekin, nedihîşt tu nêçîr bê ser me, niha dem hatiye, were em tola xwe ji Kurdo hildin.

Gur êriş dîkin ser golikê, perçe-perçeyî dîkin, têr dixwin, paşê dikevîne rê. Pîr diçin an hindik, gurek dibêje yê dinê:

-Bira îro pîr germe.

Yê dinê dibêje:

- Eva çi germe?

Eger niha xweyê golikê bê ser me,

Pê se û kuçîka bide pey me,

Vî hevrazî bide ber me,

Erd ezmanli me têke cehnîme,

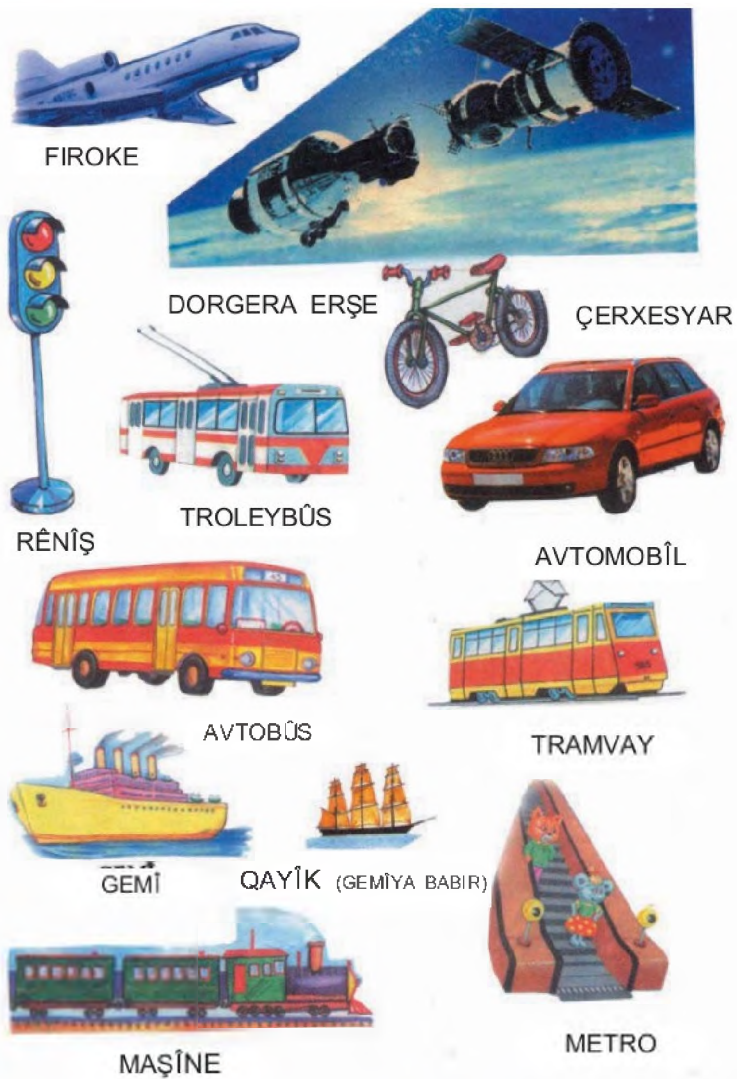
A, germ ew germe.

Pîrs:

1. Gur li çi digeriyan?
2. Gura ji bo çi golika Kurdo xwarin?

RÊBIRÊN MERIVA - TRANSPORT

Evan nava bîra xweda xweykin û di lênûsa xwe da binivîsin:

RÊWIYA HERTIM

Tîrêjên tava biharê avête ser
qûça berfê û berfê hêdîka hêsirê
avê rê. Dilopên zelal niqîtî ser
rê, tevî dilopên din bûn û bi
hevra herikîn berjêr û kirin piste-
pist:

-Rê bidin!

Berfîn fikirî û got:

-Ev kîye dîke xule-xul?

Serê xwe bilind kir, tava biharê
dît û ji şabûnê bîneke xweş jê
hat.

Dilop pêşde dîlîve, rastî dilopên
din tê. dipirse:

-Gelî xwişkno, hûn ji kûderê
tên?

Dilopên çavkaniyê bersiv didin:

-Ew der teng bû, rîya me tarî bû. Dibin axê da me encex
hevdu dît û me lezand, em derketine derve, encex me hevdu dît û
lezand, em derketine derve. Vîra çiqas ronahiye, çiqas aza.
Hevalên me zûde rê ketine, me daye pey wana.

Dilopên berfê gazîkirin:

-Em jî bi wera tîn!

Ewana tevî dilopên ava kaniyê bûn û bi hevra bûne cû, bû xuşe-
xuşa wan, berjêr bûn.

Gupikên çiqên dara hişyarbûn û gotin:

-Ev çi dengî, dibe ku bihare edî û kurkên xwe existin. Cû çû
gihîşte cûyêke dinê, bûne çem. Lê çem wek harbûyî bi bayê xwe
berjêr kişiya, qûm, belgên hişkbûyî jî bi xwera dibir.

Dilopa me jî tevî hevala dikire xuşe-xuş, bi dengê bilind dikire

gazî:

-Rê bidîn!

Çem zûtirê çû gihîşte cûyên mînanî xweye yên dînik. Li hev werimîm, pêlên wan li hev ketin, kef li ser wan ket. Dilopa me li ser dilopeke mezin siyarbûye, çawa dirêqise, dilîze, şadibe.

Ji nişkêve tê derdixe ku ji pêlên avê veqetiya ye. Tav wê gem dîke û gazî cem xwe dîke.

Gelekî sivik bilindî jorê dibe, difire ber bi ezmanê şîn, ber bi tava penczêrîn. Difire, nêzîkî xwişkên xwe dibe û bi wan re dibaredike, ji nava ewran dibêje:

-Rê bidîn!

Li jorê ewir digihîje ewrekî û ji mirovre wisa tê ku wek ewir li ezmana daleqiyane. Ewrên reşe-tarî bi hevra şer dîkin, dikine guregur, birûskê davêjin hev. Dilopa me jî xwe davêje vî alî û wî alî, dihejiya, dizivirî, ewr dehf dida û bê sekin dikire qîrîn:

-Rê bidîn!

Hemû dibêjin:

-Rê bidîn...

Û ji nişkêve bi hev re berjêr dibin, dirjin jêrê, ber bi axê.

Erdê hişkbûyî ji hatina biharê dêmxeş dibe. Dilopa me dîkeve nava zeviyekê, li ber koka simbilêkê. Simbil rabû û kire gazî:

-Rêwiya hertim, tu bi xêr hatî, min gelek bêriya te dikir.

Pirs û spartin:

1. Dilop çawa û ji çi çêbû?
2. Dilopê çi kir?
4. Dema dilop gihîştine hevdu bûne çi?
5. Dilop dirêde rastî kê hatin û çi kirin?
6. Simbilê çi got dilop ê?

Sînema "Naîrî"

Zanko

Heykelê
Daudê Sasunê

Opera

Der

Sera

YEKBÛN

Eger xweyîke
 Mixek nalekê,
 Nal jî hespekê,
 Hesp mêrxasekî,
 Mêrxas malekê,
 Mal jî gundekî,
 Gund civakekê
 Welat wê çêbe.
 Welat ku çêbû,
 Bî mixê qayîmke
 Hîmê wê malê,
 Li ser şêmîkêve
 Nalê dardakin,
 Situyê hespêve
 Temeziya sor
 Delal girêdin,
 Şûr-qema daynin,
 Pencera vekin
 Berbi çar qulbê
 Hemû cihan ê.

Spartin:

Vê helbestê jiber bikin.

ԽԱԼՏԵ ՋԱԼԻԼ, ԱԼԻԽԱՆԵ ՄԱՄԵ
XALITÉ CELÍL, ELÍXANÉ MEMÉ

Alîyê wezîreta KE xwendine u Zanistîyêda hatîye qebûlîkirinê
ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՏԵ

ՔՐԴԵՐԵՆ ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ ELÎFBAYA KURDÎ

Խմբագիր՝ Կարլենե Չաչանի

RÉDAKTOR - KARLENÉ ÇAÇANÎ

Շարվածքը և սրբագրությունը՝ Մրազե Ջամալ

Xebata ser kompyûterê û korêktorî kirye MIRAZÊ CEMAL

Չափը՝ 70x100 1/16, տպաքանակը՝ 28 օրինակ
Տպագրվել է «Սպիկա» ՍՊԸ տպարանում
ՇԱՐ - - 70x100 1/16, tiraj- 28

«Սպիկա» հրատարակչություն
Weşanxana «Spika»
2020

